

1 עם הרבה הראשונה

(לפי נאום בכינוס הישובי)

3

לול החיים הכלכליים, לחנך את ילדיהן הנוך ראוי לבניהם של הללי הכבוד. נחוצה התעוררות להתנדב, נחויז לחץ על המשתמט ונחוצה דאגה למשפחת החייל. כל אלה קשורים זה בזה. הנוער שלנו חי באשליה של נורמליות. הוא מתחנך כבן עם שיש לו הכל, ששאלתו נפתרה. לפעמים אינו מרגיש את מוראי החיים היהודים בגולה. לפעמים אין קשר ישיר בינו לבין אלפי היהודים הנדרסים עתה בארצות אירופה ואינו מרגיש שזה אחיו, אביו שנחרג ונענה. וגם לא תמיד הוא תופס את הנסיבות המסובכות שבהן אנו נתונים ומתפיסת מרובה הוא מגיע לאפס מעשה. עלינו להתגבר ע"י פעולה גם על מום הנוכי זה. נשנן לעצמנו כי הישוב הוא שדה מערכה של העם היהודי כולו. נצרה את כל מאמצינו האנושיים והלאומיים לשם ריכוז כוח בשביל העם כולו. לתוך מאמץ ההתנדבות נערה את כל אוצרות המרץ והיוזמה שלנו, המתבטאים אצלנו בגילויים כה רבים ומזהירים.

מ. שרתוק

בגודל הזכות כן תומר ההובנה ליוצג את עם ישראל ולקדש את שמו במלחמה נגד הצורר. לא זכינו עדיין מצד אימות העולם להכרה מלאה. כלום משום זה נשלול מעצמנו את הכרתנו אנן בזכותנו ובהובנתנו? את התנאים הקשים שאנו נתונים בהם נשנה רק מתוך מאבק עצום וממושך ולא בחיבוק ידיים. המוסר העליון של התנועה הציונית קרא להתנדבות, וקריאתו לא נשארה מעל. נענתה הרבה הראשונה. והם כבר קידשו את שם ישראל וכבר יצרו בקרב הישוב אוירה שאפשר לנשום בה. אחרת היינו נתנים בתוך הסתירה שבין התביעה הנוקבת לבין אפס מעשה.

אמת הוא שהמתנדבים החדשים אינם משקפים את כל חלקי הישוב במידה שזה. הרוב הגדול בא דוקא מהעמדות הישריות ביותר שמכל בחינה לאומית, מבחינת עבודה ובטחון ושמירת עמדות טריטוריאליזם — קשה להוציא אנשים מתוכם. אבל מי שמאוגד יותר נתבע יותר ומוכרח להיענות יותר. אך בתנאי אחרים לבלי ישאר בודד. העיר הגדולה, המושבה הגדולה מוכרחות להיענות! בצבא מיטשטשים הגבולין. יש אמנם מחיצות חדשות, והן לפי היהם אל הלשון העברית, אל הציונות, אל שאיפת ההופעה היהודית, אבל משאר הבחינות יש תהליך של התרועעות ושל התמוגגות כל החלקים.

היו שפסלו את סמכותו של העם היהודי ושל הישוב לגיטימי לצבא. לא מפי הדוכרים כך חי זיחיה הישוב. מראשיתו חי הישוב כענבר של מדינה ואצר בתוכו תוכן ממלכתי, ע"י קיום שלטון עצמי בלי כל הכרה תיצור נית בדבר. משטר בטחון, מערכת מוסדות שאין לשום צבור יהודי בעולם היו נחלתנו כאן מלכתחילה. תפקיד קשה הוא לבצע תפקידים ממלכתיים בלי כלים ממלכתיים. אבל זהו גורלנו, ונשא אהנו. אילו היו לנו הכלים הממלכתיים הדרושים היו נפתרות הרבה שאלות אצלנו. גם יחסים המפלגות, גם ענין המשמעת, גם שיתוף הפעולה בין מוסדות, וגם תשלום המסים הלאומיים. אך אל ניפול בעיני עצמנו. מי יודע מה היתה ההתנדבות ושל האנגלים לתשר לום מסים, אלולי ידעו, כי בלי ההתנדבות תבוא הכפיה? מי יודע איך היתה ההתנדבות לצבא בעמים אחרים, בלי חובה וכפיה?

אינו אומר זאת כדי שנתנחם. הרבה עוד נסבול וניאבק עד אשר נשיג את הכלים הממלכתיים. נעשה לפי שעה כאמצעים שבידינו.

הלחץ לגבי ההתנדבות הוא לא רק דבר מותר, אלא מחוייב המציאות. לא יתכן שמשמט מחובה לאומית יהיה דינו שזה עם מי שמילא את חובתו הלאומית. אין זה שויון. זהו סילוף השויון. ותנאי לחץ הוא — יחס הישוב. אם ידע המשתמט שלא יוכל להתהלך בראש מורם, אם ידע כי מנת חלקו אי כבוד — יכנע, יתגבר יצר הטוב שבו — שהוא ישנו בלב כל אחד — על היצר הרע.

ומשפחות החיילים וזכאיות לתמיכה. עזרת השלטון הצבאי אינה מספקת. היא נקבעה לפי מדות זרות. ממשלת ארץ ישראל מפגרת במילוי חובתה כלפי משפחות החיילים וכלפי המשוחררים מחמת מחלות ופגיומות. נעשה הכל כדי להניע את הממשלה לתיקון יחסיה, אך אל נחכה אך ורק לזה. יש כבר משפחות של הללי הרב, הללי כבוד. צריך לעזור להן עד שיתברלו פיצויי הצבא. צריך להכניס למס